

Raj na zemi

Hlava Katolíckej cirkvi vystríhala včera svet pred vojnami. Podľa Benedikta XVI. sú „porušením Božieho plánu“ vytvoreného pre ľudstvo. Pápež počas modlitieb v talianskej dedine Lorenzo di Capore hovoril o „neprijateľnosti nezmyselného vraždenia“ a vyzval ľudí, aby „neochvejne nasledovali správnu cestu a jednoznačne odmietli uchýlenie sa k zbraniam. Ak budú ľudia nažívať v mieri s Bohom a medzi sebou, svet sa zmení na raj“.

(sita), Plus jeden deň, 23.7.2007

Kláštor karmelitánok po víkende zatvoria

DETVA (krš) - Ojedinelú možnosť prezrieť si novopostavený karmelitánsky kláštor v Dolinke, mestskej časti Detvy, využila počas víkendových dní otvorených dverí vyše stovka ľudí z celého regiónu.

Návštevníkov prilákala aj skutočnosť, že po požehnaní novostavby kláštora pre sestry z rádu bosých karmelitánok sa jeho brány pre verejnosť zatvoria navždy. Prístupné budú len hosťovské izby pre návštevníkov.

Kláštor si prišla pozrieť aj Detvianka Emília Kučerová. „Chcela som vidieť, ako tu budú mnišky žiť. A poviem vám, pripomína mi to životné podmienky podobné väzeniu,“ prezradila svoje pocity po prehliadke kláštora. Ani mladá rodinka Srniakovcov z Rimavskej Soboty netajila údiv na skromným vybavením kláštora.

„Sme prekvapení. V izbe majú len posteľ, jeden stolík - a to je všetko,“ povedal Peter Srniak, pod-

ľa ktorého je v dnešných časoch naozaj zvláštne, že sa ženy rozhodli pre taký život.

Detviensky kláštor sa po Košiciach stane na Slovensku druhým domovom pre 11 rehoľníčok z rádu bosých karmelitánok Preblahoslavenej Panny Márie z Hory Karmel.

„Kláštor spolu s kaplnkou a okolitou záhradou požehná 28. júla banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. Potom sa pre verejnosť uzavrie,“ potvrdila Zuzana Juhaniaková z Diecézneho centra v Banskej Bystrici. Verejnosť sa bude môcť zúčastňovať na spoločných modlitbách a svätých omšiach vo vyhradenej časti kaplnky.

Novostavbu karmelitánskeho kláštora v Detve videlo počas víkendu množstvo ľudí. Po jeho požehnaní 28. júla bude kláštor s kaplnkou a okolitou záhradou pre verejnosť navždy uzavretý.

Jana Kršňáková
PRAVDA, 23.7.2007

Majú svoju hrobku

DETVA - Do nového kláštora v Detve sa nasťahuje rehoľa sestier, ktoré si hovoria „bosé karmelitánky“. Úplne sa izolujú od sveta, a preto bol víkend jedinou možnosťou, ako si pozrieť novostavbu, v ktorej sestry strávia celý život.

V kláštore Božieho milosrdenstva v Detve si mohli návštevníci pozrieť, v akých podmienkach prežívajú svoj život sestry karmelitánky. Jediný ich kláštor bol doteraz v Košiciach, lenže táto rehoľa sa rozširuje, a tak cirkev postavila nový. Sestrám

vystavili aj hrobku, do ktorej ich po smrti pochovajú. Na rozdiel od iných reholí, ktoré sa venujú charite, chorým či mládeži, bosé karmelitánky sú modlitebným spoločenstvom.

Ich deň sa začína ráno o piatej a končí večer o desiatej.

Osem hodín sa modlia, osem hodín pracujú a osem hodín odpočívajú. Šijú a ručne vyšívajú kňazské rúcha, vyrábajú ružence, starajú sa o záhradu.

Každá žije v osobitnej cele s posteľou, stolíkom a skrinkou.

Pápež: Vojna je zlo

RÍM - Pápež Benedikt XVI. vystríha svet pred vojnami.

Tie sú totiž podľa neho porušením Božieho plánu. Počas včerajšej modlitby vyhlásil, že nezmyselné vraždenie je neprijateľným hriechom.

„Ak budú ľudia nažívať v mieri s Bohom a medzi sebou, svet sa zmení na raj. Namiesto toho však podliehajú nástrahám diabla a vedú vojny medzi sebou,“ povedal asi 6-tisícovému davu v talianskom mestečku Lorenzo di Capore.

Ľudí vyzval, aby neochvejne nasledovali správnu cestu a jednoznačne odmietli akékoľvek uchýlenie sa k zbraniam.

(pol)

Nový čas, 23.7.2007

Tragická púť

GRENOBLE -Najmenej 26 ľudí zahynulo a asi 14 sa vážne zranilo pri nehode poľského autobusu vo francúzskych Alpách. Autobus zrejme zišiel zo zrázu a predpokladá sa, že mal problém s brzdami a šiel rýchlo. Na miesto nešťastia prišiel aj poľský prezident Lech Kaczyński a francúzsky premiér Francois Fillon. V autobuse cestovalo 49 poľských pútnikov. Autobus vybehol z vozovky, prerazil zvodidlá a padol do 40 metrov hlbokéj rokliny. Poliáci sa vracali zo známeho pútnického miesta Notre-Dame de la Salette.

ČTK HN, 23.7.2007

Bosé karmelitánky sa medzi sebou nesmú rozprávať a ani vychádzať von. Nemajú televízor, rádio, nečítajú noviny. Žijú uzavreté za múrmi kláštora, aby ich pri modlení nič nerozptyľovalo. Kontakt s okolitým svetom udržuje iba vonkajšia sestra, ktorá chodí nakupovať. Vo svete je ich asi 13-tisíc v 900 kláštoroch.

BOSÉ KARMELITÁNKY: Nový kláštor v Detve je už druhým na Slovensku.

Plus jeden deň, 23.7.2007

Pre pápeža budú pracovať aj ženy

VATIKÁN. Vo Vatikáne nastáva revolúcia v zamestnávaní žien - pracovať môžu na najrôznejších postoch a za zachovanie pápežských tajomstiev sa štedro platí. Podmienkou získania dobrej a istej práce je vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a najmä - schopnosť držať jazyk za zubami, napísal poľský denník Metro.

Ešte donedávna bol obraz ženy zamestnanej vo vatikánskom úrade skôr raritou. Onedlho sa to ale má zmeniť. Všetko súvisí s reformou, ktorej realizáciu začal pápež Benedikt XVI. Jej prvé účinky sú viditeľné už teraz. Vo vatikánskych úradoch pracuje už asi 600 žien. Sú to predovšetkým tlmočníčky, účtovníčky, úradníčky, pracovníčky v archíve, sekretárky a špecialistky na elektronické spracovanie dát. Ženy tvoria zhruba 16 percent všetkých zamestnancov Vatikánu.

Vatikán je na trhu práce slávny tým, že platí svojim ľuďom až trikrát viac, ako je európsky priemer. V platoch je totiž zahrnuté aj zachovanie tajomstva. Dostať tam prácu preto nie je jednoduché. (čtk)

SME, 24.7.2007

Omše pod holým nebom

Archeologická lokalita Koscelek neďaleko Vyšnej Myšle slúži raz ročne veriacim. Stovky dedinčanov sa včera prihovárali modlitbou pod statnými dubmi patrónke ranogotického kostolíka.

Dubový les medzi Vyšnou a Nižnou Myšľou navštevovali pred pár rokmi akurát hubári. Medzi obyvateľmi oboch obcí sa tradovalo, že kedysi stál v týchto končinách kostolík, teda po východniarsky koscelek. Tak sa aj lokalita dodnes volá.

Včera slúžil medzi zvyškami rekonštruovaných kamenných múrov ranogotickej stavby svätú omšu farár Stanislav Jancusko: „Každý rok sa teším na sviatok Márie Magdalény. Atmosféra medzi týmito krásnymi stromami je neopakovateľná, žiaden kostol sa jej nevyrovná. Je to čosi bez hraníc, akoby sme boli bližšie k Bohu.“

Pred deviatimi rokmi bola na Koscelku prvá svätá omša. Slúžil ju terajší arcibiskup Vojtech Tkáč. V polovici 15. storočia bratříkmi znesvätený kostolík začal plniť po šiestich storočiach opäť duchovnú funkciu. „Aj my sme sem chodili na huby. Pri prameni uprostred lesa sme našli kúsok vápenej malty a stehennú ľudskú kosť. Podľa roz-

právania dedinčanov kdesi tu mal byť kostolík. Urobili sme zopár sond a naozaj. Našli sme základy stavby a okolo zopár hrobov. V roku 1996 sme začali na Koscelku archeologický výskum,“ hovorí Ladislav Olexa z košického pracoviska Archeologického ústavu SAV v Nitre.

Po dvoch rokoch výskumu sa pustili do rekonštrukcie. Za výdatnej pomoci študentov archológie z Nemecka chýbajúce časti muriva dopĺňali pôvodným materiálom - kameňom zo sutiny zbúraného kostolíka. Pred vchodom našli kamennú platňu, ktorá dnes tvorí základ čiastočne zrekonštruovaného oltára.

Podľa dobových dokumentov zistili, že ranogotický chrám bol zasvätený Márii Magdaléne.

Od roku 1999 každý rok v júli na sviatok Magdalény sa tu stretávajú veriaci zo širokého okolia. Po omši podávajú starostovia obcí na neďalekej lúke guláš. „Každý rok je nás viac. Omša na Koscelku sa stala peknou tradíciou. Na budúci rok bude jubilejná desiatka. Mám radosť, keď vidím tú spolupatričnosť,“ usmieva sa starosta Nižnej Myšle Jozef Veber. SME, 23.7.2007

Ústav pamäti národa našiel v archíve ďalšie informácie o arcibiskupovi Sokolovi

Ústav pamäti národa našiel v archíve ďalšie informácie o arcibiskupovi Jánovi Sokolovi. Podľa nich mal preverovať istého kňaza, ktorého zverbovala ŠtB. Komunistická tajná polícia takto overovala dôveryhodnosť nájdeného spolupracovníka.

Krycie meno arcibiskupa Sokola sa najnovšie objavuje v agentúrnom zväzku Palo. Ten zaviedla ŠtB na kňaza Pavla Hrebíčka v roku 1974. Hrebíček mal špehovať kňazov, pracujúcich pre Dielo koncilovej obnovy. Jedným z jeho aktivistov bol Milan Hajdin.

Milan Hajdin, bývalý katolícky kňaz: „Dielo koncilovej obnovy vlastne malo za cieľ rozširovať myšlienky 2. vatikánskeho koncilu a všemožne napomáhať biskupom.“

Hrebíčkovke služby Štátna bezpečnosť využívala približne 2 roky. Za ten čas jej poskytol desiatky správ.

Milan Hajdin, bývalý katolícky kňaz: „Ani nám na um neprišlo, že niekto z nás, spomedzi tých ľudí, ktorí nadšene pracovali, by mohol donášať ŠtB.“

Na spoľahlivosť kandidáta tajnej spolupráce Hrebíčka nedozeral len jeho riadiaci dôstojník, ale aj ďalší dvaja kňazi. Boli to agenti Špirituál a Verianus. Mali zisťovať jeho názory a preverovať informácie, ktoré dodával.

Radoslav Ragač, pracovník archívu ÚPN: „Riadiacim pracovníkom v prípade všetkých týchto troch zväzkov bol v tomto období major Korbela. On na preverku tohto KTS, ktorého mienil naverbo-

vať za agenta, vlastne použil dvoch iných spolupracovníkov, ktorých viedol.“

Ústav pamäti národa nepochybne, že Špirituálom bol v tomto prípade msgn. Sokol.

Radoslav Ragač, pracovník archívu ÚPN: „V danom období vlastne Správa ŠtB Bratislava registrovala len jeden zväzok s krycím menom Špirituál. A je to teda zväzok registračné číslo 13009.“

Zväzok Palo neobsahuje Špirituálov príspevok z previerky. Pravdepodobne bol skartovaný. Nič nehovorí ani o činnosti ďalšieho agenta Verianusa. Tým bol Jaroslav Rusnák, ktorého smrť zostáva dodnes nevyjasnená.

Martin Mózer
TV JOJ, 19:30, 22.7.2007

Schvaľujú učebnicu o sexe

O akreditáciu prvej učebnice sexuálnej výchovy pre žiakov druhého stupňa základnej školy požiadala ministerstvo školstva mimovládna Spoločnosť pre plánované rodičovstvo. Ak ministerstvo učebnicu schváli, školy ju budú môcť používať od septembra.

Hoci je sexuálna výchova od roku 1998 ako súčasť výchovy k rodičovstvu povinná, učebnica nebola. Učiteľia si materiály na výučbu zháňajú sami, na mnohých školách sa podľa Spoločnosti vyučuje iba formálne.

O sexe učia aj katechéti

Výchova k manželstvu a rodičovstvu nie je samostatným predmetom, vyučovať sa má najmä ako súčasť etickej či náboženskej výchovy.

Na náboženskej výchove sa podľa prezidenta spoločnosti Michala Klimenta sexuálnej výchove nevenuje dostatočná pozornosť. „Štát by mal stanoviť aspoň minimum sexuálnej výchovy, ktoré má žiak dostať.“

Na náboženstve podľa Klimenta deti zväčša nedostanú potrebné informácie, aby sa vedeli brániť neželaným následkom sexuálneho života. „Vzdelávanie, ktoré hovorí o tom, že základom šťastného života je odkladanie sexuálneho života, deti neochráni pred sexuálnym zneužívaním a šírením pohlavne prenosných infekcií.“

Aj učiteľka Lenka Rovňanová, ktorá je za výchovu k rodičovstvu zodpovedná na jednej zo zvolenských základných škôl, si myslí, že sexuálna výchova na hodinách náboženstva často nie je dostatočná. „Záleží na katechéte, či je ochotná s deťmi o sexualite hovoriť.“

Sexuálna výchova je slabá

Podpredseda Slovenskej sexuologickej spoločnosti Ivan Kubiš hovorí, že s úrovňou sexuálnej výchovy na školách nemôžeme byť spokojní, a zľú situáciu nevyrieši ani učebnica. „Deti treba vzdelávať od útleho veku, vzdelávať však treba aj rodičov, aby v hlavách nemali rôzne mýty a povery, ktoré patria do stredoveku a šíria ich rôzne nemedicínske kruhy.“

Či sa nová učebnica bude môcť používať ako pomocný učebný ma-

teriál na školách, rozhodne ministerstvo. „Štátny pedagogický úrad vypracuje odborné stanovisko, na základe ktorého rozhodneme o udelení odporúčania,“ povedala jeho hovorkyňa Viera Trpišová.

Katolíci učebnicu nechcú

Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik je presvedčený, že o sexualite sa deti na hodinách náboženstva dozvedia všetko potrebné. „Katechéti sa sexuálnej výchove venujú v rámci kresťanského pohľadu na svet, kde má veľmi dôstojné miesto aj sexualita.“ Otázkou podľa neho nie je, či spoločnosť potrebuje učebnicu, ale či ju mala pripraviť práve Spoločnosť pre plánované rodičovstvo. „Máme s nimi dosť nepriaznivé skúsenosti.“

Proti novej učebnici sa ostro ohradila aj katolícka aktivistka Jana Tutková. „Spoločnosť pre plánované rodičovstvo pokračuje v boľševickej revolúcii, ktorej išlo aj o uvoľnenie sexuálnych mravov so zámerom ‚oslobodenia manželstvom utláčaných‘ žien voči mužom. Mladí ľudia sú obdarení rozumom, na čo zabúdajú dobre platení aktivisti Spoločnosti, ktorí redukovávajú človeka na zvieracie pudy a chcú túto novú ‚etiku‘ hlásať našim deťom,“ napísala.

Michal Piško
SME, 24.7.2007

Súd: Eutanázia nebola vraždou

RÍM. Taliansky súd včera zbavil obvinenia z „vraždy so súhlasom oboch strán“ lekára Maria Riccia, ktorý odpojil od dýchacieho prístroja 60-ročného muža trpiaceho svalovou dystrofiou a dopomohol mu tak zomrieť. Súd rozhodol, že pacient Piergiorgio Welby mal právo odmietnuť umelé dýchanie a preto sa anesteziológ nemá za čo zodpovedať.

„Dnešok potvrdil, čo som vždy vedel - že pacient môže odmietnuť liečbu, aj keby išlo o záchrannú liečbu,“ povedal lekár po odchode zo súdnej siene. Welbyho prípad rozdelil Taliansko ešte pred jeho smrťou v decembri 2006. O jeho prípade informovali takmer všetky médiá, Welby prosil o smrť aj v televízii.

Katolícka cirkev nechcela Welbemu pre jeho rozhodnutie povoliť náboženský pohreb. Tí, čo mu držali palce, ho oslavovali ako hrdinu. Naliehajú na vládu, aby zmenila zákon, ktorý by dovolil pacientom vyjadriť právnu formou vôľu, že si želajú skončiť s liečbou.

tasr
SME, 24.7.2007

Konečne Odpustok cirkvi?

Niekoľkým katolíckym arcidiecézám v USA hrozia problémy. Za sexuálne obťažovanie, zneužitie ovečiek majú platiť miliardy. Siahnu exekútori len na latifundie alebo aj na kostoly? A neviem, ako sa po rokoch pred súdom dokazuje sexuálne zneužívanie. Ale keď Američan od tabakovej firmy vysúdi milióny za rakovinu, na americkom súde je možné všeličo.

A my Slováci sme učenliví žiaci. Skoro mi prišlo túto, že som sa nenarodil americkým katolíkom. Trochu sexuálneho obťažovania za 1 a pol milióna dolárov k dôchodku, to by možno aj stálo za to. Lenže luteráni nemajú toľko šťastia. Luteránski farári nepoznajú celibát. Zneužitá katolícka opakované v televízii hlása, že tie doláre nenahradia celoživotnú traumu a farári si chcú pred Hospodínom kúpiť odpustenie. Veľmi mi to pripomína stredoveké odpustky. Za peniaze ste si mohli kúpiť raj aj za budúce hriechy. A to bola posledná kvapka, prečo Luther namiesto jedinej najsprávnejšej cirkvi ustanovil ďalšiu. Obávam sa, že ak dnes Svätý Otec ostatné cirkvi vyhlasuje len za občianske združenia, vybral si nevhodný termín. Reakciu moslimov, budhistov, hinduistov, židov ľahko si domyslieť. **Martin Hric, PRAVDA, 24.7.2007**

Históriu kostola pomáha odkrývať farár

VAJNORY (sp) - „Pochválen... Naveky amen...“ Len typický spôsob reči naznačuje, že starší pán v kratších bielych nohavičiach, bielom tričku a zelenej šiltovke, zdatne sa oháňajúci krompáčom, nie je obyčajný stavebný robotník. Vajnorský rímskokatolícky Kostol svätého Ladislava má v týchto dňoch rozkopenú útrobu. Aj v panujúcich horúčavách tu myslia na zimu, treba vyriešiť kúrenie, zabrániť prenikaniu vlhkosti. Nutné „otvorenie podlahy“ však mimoriadne praje archeológom, ktorí v zemi objavujú unikát za unikátom. Práve preto sa miestny farár Stanislav Stahl rozhodol načas vymeniť kňazský habit za svetský odev a pomáhať vlastnými rukami.

„Pod povrchom sme zatiaľ našli pozostatky pôvodného gotického chrámu postaveného roku 1279. A tiež veľkú kryptu vyhlbenú asi v 15. či 16. storočí, „nadšene približuje Stahl. Vzápätí ukáže na jednu z klenieb, kde sa jasne črtá značka manufaktúry, ktorá na ňu v dávnej minulosti tesala jednotlivé kamene. Ďalej pridá, že medzi nálezmi sú aj zvyšky ľudských kostí či vzácne úlomky keramiky. Pri odkrytých základoch na južnej strane sa dokonca podarilo odkryť tzv. kvádrové mury, čo podľa neho nasvedčuje, že na

tomto mieste už skôr ako v 13. storočí stál starší, románsky kostolík. „Náš vajnorský kostol sa pritom považuje za druhý najstarší v Bratislave,“ jemne naznačí, že po vyhodnotení archeologického výskumu by mohol získať aj prim.

Kostol vo Vajnoroch je národnou kultúrnou pamiatkou. Od roku 1307 ho vlastnil benediktínsky kláštor v rakúskom Heiligenkreuzi neďaleko Viedne. A spolu s ním aj celú obec. Práve vtedy sa začal používať jej nemecký názov Weinern, čiže v poslovenčenej podobe Vajnory, podľa prevažujúceho zamerania obyvateľstva na vinohradníctvo a vinárstvo. Do terajšej podoby chrám predĺžili roku 1771, Súčasnú stavebnú prácu vo

vnútri svätostánku nadväzujú na jeho rekonštrukciu z vonkajšej strany, ktorú urobili roku 1998. Hotové by mali byť koncom septembra. „Nadďalej však pokračujú a pokračujú. A spolu s nimi aj rokovania, akým spôsobom tieto nálezy zachovať a predstaviť verejnosti,“ zdôrazňuje kňaz. Jednou z možností by podľa neho bolo prekryť vykopané sanktórium železobetónovou doskou a urobiť v nej dva presklené otvory. Pôdorysy všetkých odkrytých stavieb by sa zase dali preniesť do novej dlažby chrámu. **PRAVDA, 24.7.2007**

Pod kostolom Sedembolestnej Panny Márie vo Vajnoroch odkryli pôvodný pôdorys chrámu

Kostol v bratislavskej mestskej časti Vajnory stál podľa dostupných informácií už v 14. storočí. Pred pár dňami archeológovia po odkrytí dlažby našli pozostatky oveľa skoršej stavby.

Rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie stojí uprostred vajnorského parku. Bol postavený koncom 13. storočia v barokovom štýle. V júli začali s jeho rekonštrukciou.

Stanislav Stohl, kňaz vo vajnorskom kostole: „Chcem urobiť rekonštrukciu vnútra kostola, interiéru, sanáciu vlhkosti, výmenu dlažby, výmenu kúrenia, tak je nevyhnutný tento archeologický prieskum.“

Michal Slivka, archeológ: „Vďaka pochopeniu Arcibiskupského úradu v Trnave a, samozrejme, miestnych

veriacich, došlo k plošnému odkrytiu celého interiéru.“

Pri archeologickom výskume sa snažia zistiť celkový etapový vývoj kostola. Archeológovia odkryli pôdorys pôvodného gotického chrámu.

Michal Slivka, archeológ: „Hľadali sme v strede aj oltárnu menzu, to znamená stôl murovaný, ktorý, samozrejme, bol odstránený vsadenou barokovou kryptou.“

V zásypových vrstvách našli architektonické články zo 14. a 15. storočia. Na južnej strane súčasnej stavby objavili pôvodný vstup staršieho kostola, ktorý odhadujú na 12. storočie. Po rekonštrukcii svätyňu zakryjú sklom a odkrytý pôdorys bude farebne vyznačený v novej dlažbe. **STV2, 23.7.2007**

15. ročník festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok

V Močenku v okrese Šaľa sa dnes začal 15. ročník festivalu kresťanského divadla Gorazdov Močenok. Podujatie vzniklo s cieľom šírenia úcty k žiakovi svätého Metoda, k svätému Gorazdovi a rozvoja amatérskeho kresťanského divadla. Festival ponúka tvorivé divadelné dielne, súťažnú časť, slávnostné bohoslužby, výstavy a besedy.

Vrcholom, ku ktorému smeruje celý program festivalu Gorazdov Močenok je súťažná prehliadka divadelných súborov. Telefonuje jeden z organizátorov Peter Sýkora.

Peter Sýkora, organizátor Gorazdovho Močenku: „V tomto roku sa predstaví šesť súťažných predstavení, pozornosť vzbudzuje hlavne trio bratislavských súborov.“

K festivalu patrí neodmysliteľne aj sprievodný program. Opäť telefonát Petra Sýkora.

Peter Sýkora, organizátor Gorazdovho Močenku: „Medzi tvorivé podujatia už tradične bude patriť tvorivá dielňa, možno bude zaujímavé založenie občianskeho združenia na podporu svätého Gorazda.“

Festival Gorazdov Močenok má za cieľ aj šírenie úcty k svätému Gorazdovi ako pokračovateľovi Cyrilometodského dedičstva. Podľa slov kardinála Jozefa Tomku vďaka dielu svätých Cyrila a Metoda, následne aj svätého Gorazda.

Jozef Tomka, kardinál: „My sme sa tým dostali takto na vyššiu pôdu, na javisko Európy a celého okolitého sveta. Začala sa vlastne kultúra ako taká ako spôsob života, ktorý je zjemnelý, kým je poľudštený kresťanskou vierou. Tak ten kresťanský humanizmus, ktorý oni rozšírili, to je by som povedal také svedectvo, ktoré napojené a zakorenené vo viere vlastne udržovalo potom tých našich ľudí.“

Festival v priebehu týždňa navštívi aj nitriansky biskup Viliam Judák a vojenský ordinár, miestny rodák František Rábek.

Miroslav Lyko
Rádio Lumen, 17:30, 23.7.2007

Skvost gotiky - Dóm sv. Alžbety v Košiciach

Dóm sv. Alžbety v Košiciach prežil dva požiare, zemetrasenie i víchricu

Najväčším turistickým „ťahákom“ v Košiciach je gotický chrám Dóm sv. Alžbety v centre mesta na Hlavnej ulici. Kým Košičania okolo neho chodia skoro bez povšimnutia, návštevníkov jeho majestátna krása doslova omráči. Nielenže je najkrajším a najväčším gotickým chrámom na Slovensku, ale bol aj najviac skúšaný rôznymi katastrofami.

Dvakrát vyhorel, zemetrasenie ho sčasti dvakrát zničilo, raz ho poškodila víchrica a raz mohutná povodeň. Po všetkých týchto živelných pohromách chrám opäť obnovili a ešte viac zatriktívni. Pôvodne ho začali stavať okolo roku 1378 podľa vzoru Kostola sv. Viktora z Xantene pri Rýne. Stávali ho v niekoľkých etapách a bol niekoľkokrát prestavaný. Po vyše 100 rokoch, čiže v roku 1508, Dóm dokončili. Stojí na mieste, kde bol farský kostol, ktorý však vyhorel a jeho patrónkou bola tiež svätá Alžbeta.

Je postavený v slohu vrcholnej gotiky. Pôvodne to mala byť päťloďová bazilika, nakoniec však vznikol päťloďový kostol s križnou loďou. Na stavbe sa striedalo množstvo vtedy známych staviteľov. Dominantou Košíc bol už v 15. storočí, keď bola hotová hrubá stavba. Z toho obdobia je v Dóme aj nápis s prísahou vernosti Jána Jiskru z Brandýsa, ktorý v tomto regióne mal svoje majetkové záujmy.

Architektonická výnimočnosť

Už na prvý pohľad zaujme Dóm návštevníka svojou veľkosťou a monumentálnosťou.

Jeho dĺžka je 60, 5 metra a šírka 39, 5 metra. Najvyššia na chráme je severná veža, ktorá má výšku 58, 5 metra. Celá strecha je výrazne zdobená a pozlattená. Nádherný pohľad na Dóm je preto práve pri východe alebo západe slnka, keď lúče na ňom rozohrajú fascinujúce farebné divadlo. Dóm je bohato zdobený reliéfmi a plastickými sochami. Úžasné sú najmä rôzne chrličie vody a práve k jednému z nich na juhozápadnom rohu sa viaže zaujímavá legenda. Údajne je to zobrazená manželka staviteľa majstra Štefana, ktorá rada hľadala na dno pohárika.

A potrestal ju práve tým, že ju zväčnil na chráme a nie práve najlichotivejšie. Umelecky najcennejšie a najhonosnejšie vyzdobený je portál na severnej

strane Dómu. Zobrazený je na ňom posledný súd, obklopený piatimi reliéfmi. Dvoma zo života sv. Alžbety, s Pannou Máriou so ženami, apoštolom Jánom s vojakmi a ukrižovaným Kristom. Interiér je však tiež nemenej zaujímavý. Už chôdza po naleštenej mramorovej dlažbe vás dokonale upokojí a vysoké steny na vás dýchnu zvláštnou posvätnou atmosférou.

Nie div, že Dóm vyhľadávajú na rozjímanie aj neveriaci.

Každého očarí svojou magickou atmosférou a meditatívnym prostredím.

V lete je tiež príjemným sprestrením po horúcich prechádzkach.

V Dóme je konštantná teplota okolo 22 stupňov a zmesť sa doň okolo päťtisíc návštevníkov.

V Dóme odpočívajú František II. Rákoci

Vo vnútri sa okrem krásnych okien zdobených farebnou vitrážnou mozaikou nachádzajú aj rôzne sochy dávnych panovníkov, ako Henricha, Ladislava, Alžbety Uhorskej, Štefana a Imricha.

V arche hlavného neskorogotického oltára sú uložené plastiky Panny Márie s Ježiškom, sv. Alžbety Uhorskej a sv. Alžbety Biblickej.

Dva páry oltárnych krídel zdobia spolu 48 obrazov znázorňujúcich život sv. Alžbety Uhorskej, pašijový a adventný cyklus. Úplne najstaršou pamiatkou v Dóme je však krstiteľnica vyrobená z bronzu, pochádzajúca z prelomu 13. a 14. storočia.

Neskorogotický oltár Navštívenia Panny Márie z roku 1516 je druhým najväčším.

V Dóme je pochovaný aj František II. Rákoci, spolu s matkou Helenou Zrínskou a starším synom Jozefom.

Dóm v číslach

- Začali ho stavať v roku 1380.
- Dokončili ho v roku 1508.
- Prešiel troma veľkými prestavbami a niekoľkými menšími.
- Po najväčšej oprave ho v roku 1896 opäť slávnostne vysvätili.
- Počas obliehania Košíc v roku 1491 bol veľmi poškodený.
- Vyhorel v rokoch 1556 a 1775.
- Zemetrasenie ho poškodilo v roku 1834.
- Povodeň ho zničila v roku 1845.
- Vichrica Dóm zasiahla v roku 1878.

Vatikán je spokojný s výsledkom volieb v Turecku

Vatikán pokladá výrazné víťazstvo tureckého premiéra Recepta Tayyipa Erdogana vo včerajších parlamentných voľbách za najlepší výsledok pre Európu a pre kresťanskú cirkev. Kardinál Sergio Sebastiani takisto privítal obnovenie rokovaní Európskej únie s Tureckom o jeho vstupe do bloku. Výrazné volebné víťazstvo umiernennej islamskej strany tureckého premiéra Erdogana, rovnako privítalo aj palestínske hnutie Hamas, ktoré ovláda pásma Gazy. Pripomeňme, že Strana spravodlivosti a rozvoja opierajúca sa o islam opäť hladko vyhrala nedelňé voľby, keď získala približne 56% hlasov voličov.

Rádio Lumen, 17:30, 23.7.2007

Nový turecký prezident musí rešpektovať Ústavu

Nový turecký prezident musí rešpektovať Ústavu, ktorá zakazuje vnášanie náboženstva do politiky. Uviedol to dnes líder opozičnej Republikánskej ľudovej strany Deniz Baykal. Práve táto strana v máji bojkotovala voľbu prezidenta v parlamente. Kandidát vládnej Strany spravodlivosti a rozvoja minister zahraničia Abdullah Gül tak nezískal potrebnú podporu. Premiér Recep Tayyip Erdogan tak následne 22. júla vyhlásil predčasné parlamentné voľby. Erdoganova strana vo voľbách získala 46% hlasov. Na zvolenie prezidenta však stále potrebuje podporu iných strán. Včera Erdogan vyhlásil, že jeho strana je ochotná pristúpiť ku kompromisu. Podľa Deniza Baykala sú však sekulárne základy štátu stále ohrozené.

Rádio Lumen, 20:00, 24.7.2007

- Dóm je pre verejnosť otvorený denne od 9. do 17. hodiny.
- Ak využijete služby sprievodcu, tak za výklad v skupine zaplatíte 10 korún.

EVA MIKULOVÁ
Plus jeden deň, 24.7.2007

Slovenské základné školy by mali konečne dostať učebnicu sexuálnej výchovy

Slovenské základné školy by mali konečne dostať učebnicu sexuálnej výchovy. Formálne je tento premet povinný takmer 10 rokov, ale žiaci k nemu stále nemajú žiadnu knihu.. A možno sa to ani teraz nezmení. Lebo učebnicu ostro odsúdili katolícki biskupi.

Určite si pamätáte, keď sme ako siedmáci mali v učebnici aspoň pár strán o sexe. Chlapci si robili žarty, dievčatá sa hanbili. Naše deti by teraz mohli mať o sexe celú učebnicu. Základné nie však hovoria katolíci. Podľa nich je dostačujúca výučba sexuálnej výchovy v rámci náboženstva a najväčšie vrásky a tvári im robí fakt, že učebnicu chce vydať spoločnosť pre plánované rodičovstvo.

Jozef Kováčik, Konferencia biskupov Slovenska: „Sme presvedčení o tom, že súkromná spoločnosť, ktorá je zameraná na kultúru smrti, nie na kultúru života, by nemala byť tá, ktorá bude tvoriť tak veľmi dôležitú učebnicu.“

Michal Sliven, Spoločnosť pre plánované rodičovstvo: „Ja sa nebude vyjadrovať k Konferencii biskupov Slovenska, nakoľko oni rozhodne nie sú tí, ktorí by v oblasti konali. Oni v konečnom dôsledku majú založený prístup k deťom na tabuizovaní sexuality.“

Biológia, prírodoveda, etika či náboženstvo. To sú v súčasnosti predmety, kde sa deti čo-to o sexe môžu dozvedieť.

Žiak: „Prírodoveda.“

Tam sa niečo také učíte?

Žiak: „Áno. Niečo o ženách. Také že sú tam holé.“

Chcela by si mať učebnicu o sexuálnej výchove?

Žiacka: „Hej, jasné.““

Máš predstavu, čo v takej učebnici by ste sa mohli učiť?

Žiak: „Napríklad o chorobách. Ta, lebo väčšina mojich spolužiakov o tom nič nevie.“

Učitelia o učebnici zatiaľ len snívajú. Pomáhajú si ako sa dá.

Pavol Sadloň, Gymnázium L. Sáru: „Je však problém vytvoriť nejakú jednotnú učebnicu pre rôzne skupiny žiakov. V každom prípade o tom, či učebnica o sexuálnej výchove bude skutočne učebnicou, môže definitívne rozhodnúť iba ministerstvo školstva.“

Viera Trpišová, ministerstvo školstva: „Štátny pedagogický ústav vypracuje odborné stanovisko, na základe ktorého ministerstvo posúdi, či sa môže táto učebnica vydať, alebo nie.“

Erika Barkolová
TV JOJ, 19:30, 24.7.2007

Prvý zázrak Benedikta XVI.

Pápež Benedikt XVI. (80) vraj vykonal svoj prvý zázrak. V noci z 9. na 10. júla trafil blesk policajta, ktorý strážil pápežské víkendové sídlo v Lorenzago di Cadore.

Zásah prežil prakticky nezranený! „Blesk ma zasiahol do ruky a odhodilo ma na zem. Zreteľne som to cítil. Je to zázrak, „povedal karabinier Filippo Vanni. Zázraky sú podmienkou blahorečenia smrteľníkov. Za svätých ich však môže cirkev vyhlásiť až po ich smrti a dlhotrvajúcom dokazovaní, že sa zázrak skutočne stal. (Iz)

Plus jeden deň, 27.7.2007

Cirkev chce budovu gymnázia

TRNAVA - Súd ani včera nerozhodol, či katolíci budú môcť pokračovať v prestavbe Gymnázia Jána Hollého v Trnave, ktoré si nárokuje. Proti predbežnému opatreniu súdu, z marca tohto roka, sa totiž cirkev odvolala.

Škola chcela doceliť zákaz stavebných prác v budove, pokiaľ sa ukončí spor a bude určený právoplatný vlastník.

Trnavský krajský súd napadnuté nariadenie zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. (sita)

Plus jeden deň, 26.7.2007

Modlitbový pochod veriacich mestom za záchranu počatého života

V Bratislave sa včera uskutočnil v poradí už stý modlitbový pochod veriacich mestom za záchranu počatého života. Predchádzali mu modlitby za nenarodené deti pred nemocnicou na Kramároch. Podujatie zorganizovalo spoločenstvo Život ako dar a vyvrcholilo slávnostnou svätou omšou v kostole svätého Ladislava. Nechýbali na ňom ani účastníci desiateho ročníka cyklopúte za nenarodené deti Čiech, Moravy a Slovenska, ktorí chcú verejnosti takto pripomenúť aj 50. výročie legalizovania potratov.

Spoluorganizátor podujatia Ján Hudáček takto zhodnotil priebeh cyklopúte po Slovensku:

„Začal 7. júla v Košiciach, putujeme momentálne dvanásti a tá cesta je dosť náročná, pretože tam na východe

to bolo daždivo a niekedy sme mali aj zimu, od Dolného Kubína začali zas horúčavy, pred Bratislavou nás chytil veľký vietor. Zas na druhej strane tie modlitby ktoré máme, ten program bol veľmi pekný a mali sme veľa ľudí, boli veľmi pekné sväté omše, pochody ku nemocniciam.“

Na otázku, či vnímajú viditeľné ovocie svojich cyklopútí a pochodov za život Ján Hudáček odpovedal:

„Všetko riadi Boh a ja teraz nevidím tak presne, že koľko detí sa tak mohlo zachrániť. Už desať rokov vidím, že tí ľudia, alebo okolie tých nemocníc nás prijímajú.“

Ďalšia spoluorganizátorka podujatia pochodov za život z Hnutia život ako dar Eva Čeřovská doplnila:

„Čo ma veľmi teší, že tieto po-

chody bežia už po celom svete. Začal s nimi monsinor Rally v roku 1998 v Amerike, sme taká veľká rodina, budeme naďalej pokračovať s pochodmi určite, je to taká nenásilná forma akou môžeme ukázať verejnosti že život je naozaj veľkým darom.“

Ďalšie z vízií spoločenstva Život ako dar sú nasledovné.

Eva Čeřovská: „Viac sa priblížiť k ženám, ktoré zvažujú mať potrat. Skvalitniť pomoc materiálnu aj duchovnú, sa venovať viac potom aj osvete.“

Pripomeňme, že cyklopútí modlitieb za počaté deti Slovenska, Čiech a Moravy pokračuje v Břeclavi, Brne, Olomouci, Svitavách, v Hradci Králové a vyvrcholí v Prahe 29. júla.

Andrea Eliášová
Rádio Lumen, 17:30, 24.7.2007

Premeny kostola

- Vajnorský rímskokatolícky kostol postavili v roku 1279

- V 15. až 16. storočí prebehla rekonštrukcia, pod pôvodným kostolom v tom čase vyhlbili kryptu

- V roku 1771 robili veľkú obnovu, počas ktorej kostol predĺžili, viditeľné je to na klenbe. V pôvodnej časti je to gotická rebrová klenba, v novej sú výraznejšie oblúky tzv. pruskej klenby

- Pri rekonštrukcii v roku 1895 pribudli vitráže na oknách, nová fasáda na celom kostole a zrejme sa úpravy dotkli aj vnútorných priestorov

- V roku 1993 dostal kostol novú strechu

- Rekonštrukcia fasád prebehla opäť v roku 1998, urobili vtedy však len spodnú časť, pol metra nad viditeľné zavlhnutie, opravili aj poškodené časti okolo okien.

- V poslednej dobe mal kostol opäť problémy s vlhkosťou, nedostatočné a príliš drahé bolo aj vykurovanie akumuláciami, ktoré navyše špinili steny, minulý rok získali peniaze, obnovu predchádza archeologický výskum, ktorý sa začal tento mesiac. (dagu), SME, 27.7.2007

Organ v dóme už odpojili od prúdu

Cirkev už dala odpojiť organ v Dóme sv. Martina od elektriny. Odporcovia to berú ako prvý krok demontáže, na ktorú ešte pamiatkari nedali súhlas.

Historický organ v Konkatedrále sv. Martina v Bratislave, ktorý chce cirkev vymeniť za nový, už odpojili od elektrického motora, ktorý ťahal mechy. Hovorca Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Tibor Hajdu potvrdil, že počas omši sa hrá už len malom organe.

Dirigent Pavol Selecký, ktorý bojuje za záchranu historického organa, to považuje za prvý krok k demontáži kultúrnej pamiatky.

Cirkev nástroj odstavila od prúdu, hoci od Krajského pamiatkového úradu v Bratislave ešte nedostala súhlas na jeho premiestnenie. Konanie vo veci reštaurovania a premiestnenia organa totiž pamiatkari zastavili a vlastníka vyzvali, aby žiadosť doplnil.

Hajdu tvrdí, že podklady pre nich už majú pripravené, len ich ešte na úrade neodovzdali. Pripustil, že stavba nového organa má sklz. Cirkev ho chcela mať do októbra budúceho roku, keď bude arcibiskup Ján Sokol sláviť 75 rokov. „Pre KPU síce s prácami meškáme, ale vo vzťahu k zhotoviteľovi si plníme všetky zmluvné

záväzky,“ hovorí Hajdu. Výrobca organa je už vraj pripravený začať práce v dóme.

Pracovníci úradu si chceli včera starý organ pozrieť, správca chrámu im však zabránil vstúpiť na chór, kým o to nepožiadajú písomne.

Riaditeľ sekcie kultúrneho dedičstva ministerstva kultúry Jozefa Lenhart hovorí, že išlo o „vedomé marenie výkonu služby“. Cirkev podľa neho musí vedieť, že organ je pod stálym dozorom pamiatkového úradu.

„My s tým nemáme problémy, len chceme, aby na podobných stretnutiach bol aj poverený zástupca arcidiecézy Stanislav Šurin,“ hovorí Hajdu.

Selecký tvrdí, že sa bude snažiť historický organ v dóme zachrániť. „Je to naša povinnosť, starý organ má oveľa vyššiu hodnotu ako ten, čo cirkev dnes kupuje za milión eur,“ myslí si.

Organ z roku 1880 plánuje cirkev dať do moderného Kostola Sedembolestnej Panny Márie v Žiline-Vlčinciach. Odporcovia tvrdia, že má zostať v autentickom prostredí. Nový organ by si vedeli predstaviť na inom mieste dómu. SME, 26.7.2007

Zlé kúrenie pomohlo objaviť kostol

Archeologický výskum v kostole nariadili pamiatkari pred jeho plánovanou veľkou rekonštrukciou

Vo vajnorskom kostole odkryli pri archeologickom výskume pôvodný gotický kostol a kryptu z 15. až 16. storočia. Možno nájdú pozostatky ešte staršej sakrálnej stavby.

Archeologický výskum vo vajnorskom rímskokatolíckom kostole možno posunie jeho pôvod ešte pred obdobie gotiky. Hneď na začiatku prác totiž okrem základov gotického kostola a neskoršej krypty objavili aj náznaky, že tu mohla stáť staršia sakrálna stavba.

„Hneď pri prvých sondách sme odkryli pôdorys pôvodného gotického chrámu zo 14. storočia. Bol tesne pod terajšou kamennou dlažbou kostola,“ povedal farár Stanislav Stohl, ktorý spolu s ďalšími Vajnorčanmi pracuje na výskume. Viedie ho archeológ Michal Slivka.

V presbytériu gotického chrámu - časti vyhradenej pre kňazov, objavili poukladané tehly. „Archeológ predpokladal, že tam bude krypta a aj sme ju odkryli. Pri jednej z neskorších rekonštrukcií ju zrejme zvalili a zasypali sutinami,“ hovorí Stohl. K nálezom patria aj kamenárske značky manufaktúry na rebrách z ručne opracovaného kameňa v stenách krypty.

Pomôže to určiť presnejšiu dobu jej vzniku, keď archeológ porovná značky s katalógom stredovekých výrobcov.

Počas výkopov našli aj ľudské kosti, nie však celú kostru. „V okolí kostola bol pôvodne cintorín. Zem tu bola veľakrát prehrabaná, preto sú kosti z porušených hrobov roztrúsené,“ vysvetlil Stohl.

K objavom patria keramické črepy a kusy omietok, ktorých farby umožňujú predstaviť si výzdobu pôvodnej stavby. „Prevláda medzi nimi belasá, červená, sivá a hnedá. Rozbi-

té džbány mohli slúžiť na umývanie v sakristii alebo na olejové sviece.“

K najvýznamnejším objavom môže patriť kvadrikové murivo na južnej stene, kde našli aj pôvodný vstup do najstaršieho kostola. „Sú to opracované kamenné kvádre, typické pre románske sakrálne stavby. Mohlo by to znamenať, že sa tu nachádzal ešte starší ako gotický kostol,“ objasnil Stohl.

Archeologický výskum predchádza plánovanej veľkej rekonštrukcii kostola, ktorý mal problémy s vlhnutím stenami a slabým vykurovaním. Budú tu robiť novú izoláciu, dlažbu, podlahové kúrenie, sanáciu zavlhnutého muriva a celkové premaľovanie.

Na južnej strane kostola našli kvadrikové murivo, ktoré tvoria opracované kamenné kvádre. Spadá ešte do predgotického obdobia, a preto, je možné, že v týchto miestach sa kedysi nachádzal ešte starší kostol.

Dagmar Gurová, SME, 27.7.2007

Juhokórejčania zostávajú v zajatí

KABUL (svk, REUTERS) - Životy dvadsiatich dvoch juhokórejských humanitárnych pracovníkov chce afganský Taliban vymeniť za svojich zajatých bojovníkov. Jeden Juhokórejčan sa už však záveru rukojemníckej drámy nedočká. Šéfa dobrovoľníkov, ktorí sú kresťania, talibovia zastrelili. O prepustenie rukojemníkov sa bude snažiť špeciálny juhokórejský vyslanec, ktorý by do Afganistanu mal pricestovať dnes.

„Sú nažive a v bezpečí,“ ubezpečil juhokórejskú vládu hovorca Talibanu Kári Muhammad Júsuf. „Afganská vláda nám dala nádej na pokojné vyriešenie tejto záležitosti.“

Podľa Soulu sa však bude Taliban za zabitie jedného zo skupiny zodpovedať. Podľa nepotvrdených správ sa obeťou stal štyridsaťdvaročný šéf kresťanskej skupiny, ktorý vraj nevládal chodiť. Jeho telo, prederavené guľkami, našli afganskí vojaci neďaleko miesta, kde Juhokórejčanov počas uplynulého týždňa uniesli. „Vláda a ľud Južnej Kórey odsudzujú únos nevinných civilistov a zločin poškodenia ľudského života,“ vyhlásil vyjednávač Pek Čongčun pred svojím odchodom do Afganistanu. „Zabíjanie nevinných civilistov nemožno nijako ospravedlniť a my nikdy neodpustíme tento neľudský čin.“ O prepustenie kresťanských dobrovoľníkov, ktorí do Afganistanu išli učiť angličtinu, či pomáhať pri ošetrovaní zranených, prosili aj ich príbuzní. „Naše rodiny odišli robiť dobrovoľnícku prácu. Trávili svoj

čas, aby ošetrovali chorých a pomáhali im zmierniť ich bolesť,“ obrátili sa na afganské hnutie. „Členovia Talibanu, prosíme, zväzťe, akou bolesťou teraz prechádzajú ich rodinní príslušníci.“

Medzi zajatými rukojemníkmi je aj osemnásť žien. Guvernér provincie Ghazni, v ktorej k únosu došlo, vyzval talibov, aby prepustili aspoň tie. „V afganskej histórii nikdy nikto nezadržoval ženy. Mali by ich prepustiť,“ vyhlásil Miradžuddín Pathan.

Taliban za životy rukojemníkov žiadal prepustenie zajatcov a odchod juhokórejských vojakov z krajiny. Afganskí ozbrojenci dali Soulu ultimátum, podľa ktorého mali v prípade nespĺnenia podmienok začať rukojemníkov zabíjať v stredu večer. Predĺžili ho však do dnešného poľudnia miestneho času (9.30 SELČ) na žiadosť ministerstva vnútra, uviedol pre AFP hovorca povstalcov Júsuf Ahmádi.

V taktike únosov cudzincov chce Taliban pokračovať. „Samozrejme, únosy sú veľmi úspešnou taktikou. Už som nariadil všetkým mojim mudžahidom, aby unášali cudzincov akejkolvek národnosti, kdekolvek na nich narazia. Potom sa budeme snažiť dosiahnuť nejakú dohodu,“ vyhlásil Mansúr Dadulláh, jeden z veliteľov Talibanu. Jeho samého Taliban získal tento rok zo zajatia výmenou za zajatého talianskeho novinára. Dadulláh tvrdí, že má úzke kontakty s teroristickou sieťou Al-Kajdá.

PRAVDA, 27.7.2007

Experti pochybujú o nových postavách Da Vinciho

Počítačový analytik Slavisa Pesci v stredu vyhlásil, že na maľbe Leonarda Da Vinciho Posledná večera objavil nové postavy. Niektorí odborníci sú však skeptickí, považujú jeho tvrdenie za ďalší dôsledok známeho románu Dana Browna Da Vinciho kód. „Napadlo mi naskenovať Poslednú večeru a vytlačiť ju na priesvitný papier. Potom som preložil na sken obrazu jeho obrátenú verziu,“ opísal Pesci na tlačovej konferencii svoj postup práce. Z dvoch postáv na konci stola sa stali rytieri a jedna postava na obraze drží dieťa. Pesci sa nezaoberá historickým výkladom nového obrazu, pretože nie je historik. Podľa neho môže byť príčinou autorov zá-

ujem o matematiku. Riaditeľ múzea venovaného Da Vincimu v jeho rodnom meste Alessandro Vezzosi však uviedol, že počítače teraz ponúkajú rôzne možnosti, ale spôsobujú aj také nepresnosti a falošné tvrdenia, ako to, že obraz Mona Lisa je autoportrét. „Nerád som skeptický, ale akceptujem vedecké objavy. Ak tento analytik nespravil vedecký objav, verím, že vytvoril aspoň niečo pekné,“ uviedol Venozzi. Interpretácie obrazov sa rozšírili, odkedy kniha Da Vinciho kód zaujala čitateľov a divákov. Objavilo sa v nej tvrdenie, že jedna z postáv na obraze Posledná večera je Mária Magdaléna, ktorá mala s Ježišom Kristom dieťa. (sita/ap), PRAVDA, 27.7.2007

Rotunda berie obci turistov

Obec Šivetice neďaleko Revúcej má všetky predpoklady, aby mohla ťažiť z turistického ruchu. Šivetice sú plné vzácných, no zdevastovaných pamiatok. Hostí im však z roka na rok ubúda.

Šivetice by mohli byť turistickým rajom. Na blízkom kopci sa nachádzajú ruiny stredovekého hradku, na cintoríne stojí najväčšia románska rotunda na Slovensku. Na dosah je i Muránska planina.

Napriek tomu v obci nenájdete jedinú informačnú tabuľu o vzácných pamiatkach, nehovoriac o stravovaní či o ubytovaní. Starosta Ľudovít Sendrei hovorí, že dôvodom je zatvorená rotunda.

Rotunda je dôležitá

„Kým sem ľudia opäť nebudú chodiť do rotundy, je zbytočné rozbehnúť nejaké projekty,“ hovorí starosta.

Rotundu už pred rokmi pripravili na rekonštrukciu, no dodnes sa s ňou nezačalo. „Nemôžeme s tým urobiť nič, patrí cirkvi. Na nákladnú rekonštrukciu však ani cirkev prostriedky nemá. Mal by pomôcť štát,“ hovorí starosta.

Starosta si pamätá časy, keď pred rotundou zastávali desiatky autobusov s turistami z celého sveta. Tých však z roka na rok ubúda. Ak by sa podarilo pamiatku obnoviť, má obec veľké plány. Kým sa tak nestane, úvahy odložili na neurčito.

Iba na požiadanie

Rotundu vám na požiadanie otvorí miestna obyvateľka Anna Galicová. K tejto možnosti sa však musíte dopracovať sami, lebo na rotunde o tom nijaký oznam nevisí.

„Omnho radšej by som turistom ukazovala obnovené fresky,“ hovorí Anna Galicová. Interiér je prázdny, steny križujú mohutné trhliny. „Po statickej stránke je budova zabezpečená, stihla sa urobiť aj strecha,“ dodáva.

Fresky ešte možno zachrániť

Rotunda je zasvätená sv. Margite Antiochijskej a považuje sa za najväčšiu románsku rotundu na Slovensku. Pochádza z 2. polovice 13. storočia. V kostole sú zachované vzácne fresky zachytávajúce scény zo života sv. Margity. Časť z nich by sa ešte dala zreštaurovať. Kvetta Fajčíková, SME, 27.7.2007